

DÔVODOVÁ SPRÁVA

B. Osobitná časť

K čl. I bodu 1 [§ 17 ods. 1 písm. n) a o)]

Požiadavka na preukazovanie kvalitatívnych parametrov ustanovených vykonávacím predpisom vyplýva jednak z aplikačnej praxe a jednak z novej povinnosti pre pôvodcu stavebných odpadov a odpadov z demolácií „zabezpečiť zhodnotenie a recykláciu stavebného odpadu a odpadu z demolácie vrátane spätného zasypávania ako náhrady za iné materiály najmenej vo výške záväzných cieľov a limitov zhodnocovania a recyklácie ustanovených v prílohe č. 3 časť VI, bod 2“. Prílohou č. 3 časť VI bod 2 je ustanovené zabezpečiť prípravu na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie stavebného odpadu a odpadu z demolácie vrátane zasypávacích prác ako náhrady za iné materiály v jednotlivom kalendárnom roku najmenej na 70 % hmotnosti takéhoto odpadu. Nakoľko v súčasne platných právnych predpisoch odpadového hospodárstva nie sú ani odkazy na technické normy definujúce kvalitu recyklovaných stavebných odpadov a odpadov z demolácií je potrebné z ohľadom na vykazovanie minimálnej miery recyklácie stavebných odpadov a odpadov z demolácií jednoznačne určiť aký výstup zo zariadenia na ich zhodnocovanie bude považovaný za recyklát. Uvedené upresnenie vo vykonávacom právnom predpise poskytne právnu istotu aj pre orgány štátnej správy odpadového hospodárstva, ktoré vydávajú povolenia na prevádzkovanie zariadení na zhodnocovanie stavebných odpadov a odpadov z demolácií.

Vzhľadom na ochranu životného prostredia a zdravia obyvateľov je navrhnuté aj ustanovenie vykonávacím predpisom podmienky prevádzkovania mobilných zariadení v intraviláne obcí a miest z ohľadom na eliminovanie hluku a prašnosti uvedených zariadení.

K čl. I bodu 2 [§ 77]

K odseku 1

V ods. 1 písm. a) sa ponecháva súčasná právna úprava vo vzťahu k definícii stavebných odpadov a odpadov z demolácií. Stavebnými odpadmi sú v zmysle tohto ustanovenia stavebné odpady a odpady z demolácií, ktoré vznikajú v dôsledku uskutočňovania stavebných prác, zabezpečovacích prác, ako aj prác vykonávaných pri údržbe stavieb, pri úprave stavieb alebo odstraňovaní stavieb.

Novým základným pojmom pre oblasť nakladania so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií je v ods. 1 písm. b) selektívna demolácia, ktorou je postup / činnosť pri ktorej sa určia postupnosti demolačných činností s cieľom umožniť oddelenie a triedenie stavebných materiálov a odpadov. Uvedený postup má zabezpečiť aby hlavné toky opätovne použiteľných materiálov a odpadov boli zhromažďované oddelene čím sa zabezpečí aby boli odpady primárne zhodnocované a zneškodňované len ak je to nevyhnutné.

K odseku 2

Ustanovuje sa, ktorá osoba sa považuje za pôvodcu odpadu pri stavebných prácach a demolačných prácach, pričom sa rozlišuje či výkon práce sa vykonáva pre fyzickú osobu alebo fyzickú osobu – podnikateľa, resp. právnickú osobu. Uvedené ustanovenie nadväzuje na súčasnú právnu úpravu, pričom úprava ustanovenia spočíva v jednoznačnom vymedzení, že pôvodcom odpadov je právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, ktorej bolo vydané

povolenie na realizáciu stavby alebo odstránenie stavby. Táto filozofia nie je nová, vyplynula z potreby riešenia množstva aplikačných problémov, kedy odpad vznikajúci u subdodávateľov stavby nemal vierohodné preukázanie nakladania a najmä pôvodca odpadu, ktorému bolo vydané stavebné povolenie je tou osobou, ktorá deklaruje v kolaudačnom konaní aj nakladanie s odpadom. Uvedenou úpravou sa zjednotilo definovanie pôvodcu odpadov pre všetky stavebné činnosti, tak bodové ako aj líniové.

K odseku 3

Oproti predchádzajúcej právnej úprave, podľa ktorej sa na pôvodcu stavebných odpadov a odpadov z demolácií vzťahovali len povinnosti ustanovené v § 14 ods. 1 zákona o odpadoch, sa rozsah povinností rozširuje, respektíve konkretizuje pre oblasť nakladania so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií.

K písmenu a)

Stavebné odpady a odpady z demolácií predstavujú dlhodobu, z hľadiska produkcie odpadov, najvýznamnejší odpadový prúd. Zároveň sú špecifické svojím vysokým potenciálom opätovného použitia a recyklácie, vrátane nahradzovania veľkého množstva primárnych surovín. Z Plánu obnovy a odolnosti, komponent 2 – Obnova budov, reforma 3 – Reforma nakladania so stavebným odpadom vyplýva, aby najmenej 70% (hmotnosti) stavebného odpadu a odpadu z demolácií, ktorý vznikne počas stavby alebo demolácie, bolo recyklovaného. V prílohe č. 3 časť VI je doplnený bod 2, ktorým je určený na pôvodcu stavebného odpadu a odpadu z demolácie cieľ zabezpečiť prípravu na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie stavebného odpadu a odpadu z demolácie vrátane zasypávacích prác ako náhrady za iné materiály v jednotlivom kalendárnom roku najmenej na 70 % hmotnosti takéhoto odpadu. Z uvedeného vyplýva, že uvedený cieľ sa bude počítať z celkového množstva stavebných odpadov, ktoré pôvodca vyprodukuje v príslušnom roku a to či bude realizovať jednu stavbu alebo niekoľko stavieb. Tento cieľ je potrebné jednoznačne delegovať na pôvodcu uvedených odpadov, nakoľko len on môže manažovať ich následnú cestu a ako pôvodca (ten komu bolo vydané stavebné povolenie) uvedených odpadov bude povinný pri kolaudácii preukázať ako bolo s odpadmi naložené. Uvedená povinnosť by mala byť záväzná pri realizácii stavieb nad 300 m² zastavanej plochy. Oslobodenie stavieb pod 300 m² zastavanej plochy od uvedenej povinnosti vychádza z odbornej diskusie k vzniku odpadov pri stavbách menšieho rozsahu = rodinné domy, jednoduché stavby (bytové budovy, ktorých zastavaná plocha nepresahuje 300 m², majú jedno nadzemné podlažie, môžu mať aj jedno podzemné podlažie a podkrovia) a možnostiam ich reálnej recyklácie. Pojmovovo sú tieto stavby vymedzené týmto zákonom, ako stavby ktorých zastavaná plocha nepresahuje 300m² a zároveň sú to stavby pojmovovo definované ako jednoduché stavby podľa § 139bods. 1 Stavebného zákona. Pri uvedených stavbách a hlavne pri ich rekonštrukciách, budú vznikať odpady (omietky, staré zateplňovacie materiály, strešné krytiny možno aj s obsahom azbestu, a pod.) ktorých recyklácia (materiálové zhodnotenie) je problematická.

K písmenu b)

Na základe Protokolu EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácií, ktorý bol vypracovaný v mene Európskej komisie členské štáty EÚ majú prijať opatrenia na podporu selektívnej demolácie s cieľom umožniť odstránenie a bezpečné zaobchádzanie s nebezpečnými látkami a uľahčiť opätovné použitie a recykláciu vysokej kvality selektívnym

odstraňovaním materiálov a zabezpečiť vytvorenie systémov triedenia stavebného a demolačného odpadu. Podrobnosti uvedenej povinnosti budú konkretizované vo vykonávacom predpise.

K písmenu c)

Uvedená povinnosť má za cieľ znížiť uhlíkovú stopu pri demoláciách, rekonštrukciách stavieb ale aj iných stavebných činnostiach znížením prepravy tak odpadu ako aj výstupu z recyklácie stavebného odpadu, samozrejme ak to technické, ekonomické a organizačné podmienky dovoľujú.

K písmenu d)

Uvedenou povinnosťou sa má dosiahnuť jednoduchšie a preukázateľnejšie dokladovanie spôsobu nakladania s odpadmi z akejkoľvek stavebnej činnosti. Navrhovanou povinnosťou by sa malo dosiahnuť, aby pôvodca stavebných odpadov a odpadov z demolácií mal buď priamy zmluvný vzťah, respektíve aspoň reálnu informáciu (od generálneho dodávateľa stavby) o oprávnenej osobe, ktorá bude zabezpečovať nakladanie (§ 3 ods. 2 zákona) so stavebnými odpadmi alebo odpadmi z demolácií zo stavby pre ktorú bolo vydané stavebné povolenie, povolenie na odstránenie stavby alebo iné povolenie podľa Stavebného zákona. Povinnosť mať zmluvný vzťah sa časovo viaže až k reálnemu začiatku výkonu stavebnej činnosti. Uvedená povinnosť je navrhovaná aj pre fyzické osoby, ktoré si budú stavebnú činnosť realizovať svojpomocne. Nevyhnutné podrobnosti obsahu zmluvného vzťahu budú uvedené vo vykonávacom predpise.

K písmenu e) a f)

Navrhovaná povinnosť pôvodcu odpadov z demolácií ohlásiť orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva, v ktorého územnom obvode bude búracie práce uskutočňovať a následne po ich skončení údaje, ktorých rozsah bude ustanovený vykonávacím predpisom má za cieľ zabezpečiť kontrolu prípravy selektívnej demolácie ako aj jej dodržanie. Samotná ohlasovacia povinnosť sa viaže k začiatku fyzického vykonávania demolácie a k jej fyzickému ukončeniu.

K odseku 4

Uvedeným ustanovením sa ponecháva definovanie zodpovednosti za odpady vznikajúce v dôsledku uskutočňovania výstavby, údržby, rekonštrukcie a demolácie komunikácií, ktorá sa vzťahuje na osobu, ktorej bolo vydané stavebné povolenie na výstavbu, údržbu, rekonštrukciu alebo demoláciu komunikácií.

K čl. I bodu 3 [§ 97 ods. 16)]

Legislatívno-technická úprava zabezpečujúca, aby súhlas na skladovanie výkopovej zeminy nebolo možné vydať na dlhšiu dobu ako je doba do vydania kolaudačného rozhodnutia. Do vydania kolaudačného rozhodnutia sa pôvodca odpadov pre ktorého je skladovanie výkopovej zeminy povolené musí s týmto odpadom vysporiadať, čo znamená, že ho musí legálne umiestniť u osoby oprávnenej na nakladanie s ním.

K čl. I bodu 4 [§ 105 ods. 3 písm. ae)]

Doplnenie splnomocňujúcich ustanovení.

K čl. I bodu 5 [§ 117 ods. 3]

Legislatívno-technická úprava. Doplnenie pokuty za nesplnenie povinností podľa § 17 ods. 1 písm. n) a o) a § 77 ods. 3 a 4 a § 135k.

K čl. I bodu 6 [§ 135k]

V nadväznosti na Plán obnovy je účinnosť zákona navrhnutá na 30. júna 2022, čo si nevyhnutne vyžaduje prechodnú úpravu niektorých povinností pre pôvodcu odpadu. Ak ide o povinnosti podľa § 77 ods. 3 písm. a) až d) pôvodca odpadu sa vo vzťahu k činnostiam, ku ktorým boli vydané povolenie podľa osobitného predpisu pred účinnosťou tohto zákona musí zosúladiť tieto povinnosti do šiestich mesiacov od účinnosti zákona. Povinnosti vo vzťahu k ohlasovacím povinnostiam demolačných prác podľa § 77 ods. 1 písm. e) a f) nie sú prechodne ustanovené, z dôvodu, že sa vzťahujú len na demolačné práce začaté po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

K čl. I bodu 7 [príloha č. 3, časť VI.]

Doplnením novej časti tejto prílohy je naplnená požiadavka z Plánu obnovy a odolnosti, komponent 2 – Obnova budov, reforma 3 – Reforma nakladania so stavebným odpadom podľa ktorej by najmenej 70% (hmotnosti) stavebného odpadu a odpadu z demolácií, ktorý vznikne na stavbe, malo byť recyklovaného a tento cieľ je potrebné jednoznačne delegovať na pôvodcu uvedených odpadov.

K čl. I bodu 8 [príloha č. 8b body 5 až 7]

Navrhovanou legislatívnou zmenou sa upravujú právne podmienky pre používanie nekontaminovaných výkopových zemín, vyfrézovanej asphaltovej zmesi a odstránených stavebných materiálov ako vedľajšieho produktu za dodržania súbežne aj technických podmienok ustanovených vo vykonávacom predpise.

K čl. II

Dátum účinnosti zákona je navrhnutý na 30. júna 2022 z dôvodu požiadavky Plánu obnovy.